

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

Canllaw Cynllunio Atodol

16

Rheoli'r defnydd o dai fel cartrefi gwyliau

(ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr)

(Fersiwn mabwysiedig)

Mehefin 2025

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

CANLLAW CYNLLUNIO ATODOL 16: RHEOLI'R DEFNYDD O DAI FEL CARTREFI GWYLIAU (AIL GARTREFI A LLETY GWYLIAU TYMOR BYR)

Diweddarwyd Atodiad B o'r CCA hwn yn Awst 2026, ac mae i'w ddefnyddio o'r dyddiad yma ymlaen, tan y diweddariad nesaf yn 2027.

Cynnwys

1. Cyflwyniad.....	3
2. Gosod y Cyd-destun	4
3. Polisiâu a Strategaethau Cynllunio Cenedlaethol a Lleol	12
4. Y Trothwy ar gyfer rheoli ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr o fewn y stoc tai bresennol	18
5. Ystyriaethau Eraill	19
6. Addasiadau i ddefnyddiau preswyl o dan Bolisiâu PD 9 a PD 30 CDLIE	20
7. Tai newydd o dan bolisiâu Cynllun Datblygu Lleol Eryri	21
8. Cadw cofnodion o'r defnydd.....	22
9. Cydymffurfiaeth.....	22
10. Sut y bydd data am ail gartrefi a thai gosod tymor byr yn cael eu casglu a'u cyhoeddi:..	23

Atodiadau

Atodiad A: Copi o Gyfarwyddyd Erthygl 4.....	24
Atodiad B: Rhestr canrannau o ail gartrefi a gosodiadau tymor byr fesul Ardal Cyngor Cymuned: 2026.....	28
Atodiad C: Newidiadau a ganiateir a newidiadau dan gyfyngiadau rhwng y dosbarthiadau defnydd.....	30

1 Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r canllawiau hyn yn un o gyfres o ddogfennau Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA), sy'n darparu gwybodaeth fanwl ar sut y bydd polisiau a gynhwysir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLIE) (2016-2031) diwygiedig yn cael eu cymhwyso'n ymarferol gan Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Mae'r canllawiau at ddefnydd swyddogion cynllunio, arbenigwyr cynllunio, aelodau'r cyhoedd a holl ddefnyddwyr eraill y system gynllunio.
- 1.2 Pwrpas y Canllawiau Cynllunio Atodol hyn yw:
- Gosod y cyd-destun ar gyfer Cyfarwyddyd Erthygl 4;
 - Darparu canllawiau ar y dosbarthiadau defnydd perthnasol ac effaith y Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar hawliau datblygu a ganiateir;
 - Rhoi arweiniad i ddefnyddwyr y system gynllunio ar ba bolisiau cynllunio cyfredol sy'n berthnasol, a sut y cânt eu gweithredu;
 - Darparu canllawiau ar sut yr asesir ceisiadau cynllunio ar gyfer newid defnydd sy'n ofynnol gan y Cyfarwyddyd Erthygl 4;
 - Egluro rhyngweithio â pholisiau eraill, a'r defnydd o amodau cynllunio.
- 1.3 Mae ymgysylltu cyn cyflwyno cais yn cynnig y potensial i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y system ceisiadau cynllunio a gwella ansawdd ceisiadau cynllunio. Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i weithio gydag ymgeiswyr yn y cam cyn cyflwyno cais ac yn annog trafodaethau cyflwyno cais ar gyfer pob math o ddatblygiad. Ceir rhagor o wybodaeth ar wefan yr Awdurdod;
<https://cynllunio.eryri.llyw.cymru/caniatad-cynllunio/cyngor-cyn-cyflwyno-cais/>

Statws

- 1.4 Bu'r Canllawiau Cynllunio Atodol hyn yn destun ymgynghoriad cyhoeddus a chawsant eu mabwysiadu'n ffurfiol gan yr Awdurdod. Maent bellach yn ystyriaeth gynllunio berthnasol wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio ac apeliadau sy'n ymwneud â rheoli ail gartrefi a llety gosod tymor byr.

2 Gosod y Cyd-destun

- 2.1 Mae'r materion sydd a wnelo ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr wedi esblygu'n sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf ynghyd â'u heffeithiau economaidd, amgylcheddol a diwylliannol cysylltiedig. Mae twf diweddar yn y sector cartrefi gwyliau i'w briodoli'n bennaf i hygyrchedd gwefannau marchnata ar-lein, cynnydd mewn tai i'w rhentu ar gyfer gwyliau fel buddsoddiad ariannol, gwelliannau mewn seilwaith technoleg gwybodaeth sy'n galluogi pobl i weithio o bell a thwf diwydiant twristiaeth Cymru.
- 2.2 Mae'r cyflenwad a'r dewis o dai sydd ar gael yn fater holl bwysig i gymunedau lleol. Mae gan y system gynllunio rôl uniongyrchol i'w chwarae i sicrhau bod digon o dir ar gael i ddiwallu anghenion tai cymunedau lleol. Fodd bynnag, mae cymunedau ledled Cymru sy'n wynebu pwysau sylweddol oherwydd y defnydd o anheddau preswyl fel ail gartrefi a thai i'w rhentu am wyliau tymor byr sydd wedi arwain at stoc tai nad yw'n bodloni gofynion cymunedau lleol yn llawn ar hyn o bryd. Mae'r pwysau cynyddol hwn ar y stoc dai wedi arwain at alwadau am roi mecanweithiau rheoleiddio ar waith. Mae'n bosibl y byddai gweithredu mecanweithiau rheoli effeithiol yn lleddfu effeithiau diwylliannol, cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd llety gwyliau.
- 2.3 Mae Llywodraeth Cymru ac ar lefel awdurdodau lleol yn cydnabod y gall gorgrynodiad o ail gartrefi a thai gosod ar gyfer gwyliau tymor byr yn cael effeithiau negyddol ar gymuned. Mae cymunedau ledled Eryri yn wynebu pwysau sylweddol oherwydd y defnydd o dai annedd fel ail gartrefi a llety gwyliau. Mae gan Eryri lefelau uchel o ail gartrefi a thai gosod ar gyfer gwyliau tymor byr, gyda 17% o'r stoc tai yn cael eu defnyddio i'r dibenion hyn, sy'n uchel o gymharu â'r rhan fwyaf o ardaloedd eraill yn genedlaethol. Mae'r sefyllfa dai bresennol yn Eryri yn hollbwysig gan ei bod yn gynyddol anodd i aelodau cymunedau lleol gael mynediad i dai yn lleol.
- 2.4 Nod yr Awdurdod yw annog twristiaeth gynaliadwy ac ecodwristiaeth, gan wneud y mwyaf o fanteision economaidd a chyflogaeth, a diogelu'r amgylchedd a buddiannau'r cymunedau lleol fel ei gilydd. Mae cartrefi gwyliau yn rhan bwysig o'r diwydiant twristiaeth yn lleol. Mae'r canllawiau hyn yn ceisio taro cydbwysedd rhwng manteision twristiaeth ac anghenion tai'r cymunedau.
- 2.5 Yn dilyn newidiadau mewn deddfwriaeth cynllunio (gweler paragraffau 2.6-2.11), mae'r Awdurdod wedi gweithredu mesurau i reoli'r defnydd o ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr yn Eryri. Mae mynnu bod angen caniatâd cynllunio ar gyfer rhai newidiadau defnydd o annedd a ddefnyddir fel prif breswylfa i ail gartrefi a llety gosod tymor byr, yn caniatáu ystyried eu heffeithiau. Mae'r Canllawiau Cynllunio Atodol hyn yn nodi goblygiadau Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar anheddau o fewn Parc Cenedlaethol Eryri ac yn rhoi arweiniad ar sut y gwneir penderfyniadau cynllunio.

Deddfwriaeth Cynllunio Cenedlaethol

- 2.6 Cyflwynodd Llywodraeth Cymru newidiadau i ddeddfwriaeth gynllunio ar 20 Hydref 2022, sydd wedi rhoi cyfle i Awdurdodau Cynllunio Lleol reoli cynigion ar gyfer newid defnydd eiddo preswyl yn eu cymunedau yn ffurfiol .
- 2.7 Mae newidiadau i ddeddfwriaeth gynllunio yn un o gyfres o fesurau a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae mesurau eraill yn cynnwys newidiadau i'r weithdrefn drethu, darparu tai fforddiadwy sy'n diwallu anghenion cymunedau a'r trwyddedu gorfodol arfaethedig ar gyfer llety gwyliau.

Newidiadau i'r System Gynllunio: Dosbarthiadau Defnydd Newydd

- 2.8 Cyn y newidiadau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ar 20 Hydref 2022, roedd y defnydd o anheddau fel prif gartref, ail gartref neu lety gosod tymor byr i gyd yn dod o dan ddosbarth defnydd C3. Fodd bynnag, o ganlyniad i'r newidiadau i ddeddfwriaeth cynllunio, mae anheddau preswyl bellach wedi'u diffinio yn dibynnu ar y defnydd a wneir ohonynt yn unol â'r categori dosbarth defnydd perthnasol. Er enghraifft, diffinnir tŷ annedd sy'n brif breswylfa i unigolyn fel defnydd C3 (Prif Gartref), diffinnir eiddo a ddefnyddir fel ail gartref fel defnydd C5 (Ail Gartref) ac eiddo a ddefnyddir fel gwyliau tymor byr, diffinnir gosod fel defnydd C6 (Llety Gosod Tymor Byr).
- 2.9 Mae gan berchnogion yr hawl i newid defnydd tŷ preswyl o un o'r dosbarthiadau defnydd newydd (C3, C5 ac C6) i un arall o'r Dosbarthiadau Defnydd newydd, heb fod angen cael caniatâd cynllunio, gan fod y diwygiad i ddeddfwriaeth cynllunio yn caniatáu hyn (hawl datblygu a ganiateir).
- 2.10 Mae'r newidiadau i ddeddfwriaeth cynllunio sydd wedi dod i rym yn cynnwys: -
- Diwygio Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987¹ i greu dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer Prif Gartrefi, Cartrefi Eilaidd a Llety Gosod Tymor Byr (gweler y tabl isod)
 - Diwygio Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygiad Cyffredinol a Ganiateir) 1995² i ganiatáu newidiadau a ganiateir rhwng y dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer Prif Gartrefi, Cartrefi Eilaidd, a Llety Gosod Tymor Byr. Mae hyn yn golygu nad oes angen gwneud cais am ganiatâd cynllunio ar gyfer newid rhwng dosbarthiadau defnydd newydd C3, C5 ac C6.

¹[Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref \(Dosbarthiadau Defnydd\) 1987 fel y'i diwygiwyd](#)

² [Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref \(Datblygu Cyffredinol a Ganiateir\) 1995 fel y'i diwygiwyd](#)

- 2.11 Mae'r diwygiad i Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987 a diffiniad y Dosbarthiadau Defnydd newydd fel a ganlyn:-

Dosbarth Defnydd	Eglurhad
Dosbarth C3. Tŷ Annedd; Prif Gartrefi	Defnyddio tŷ annedd fel unig breswylfa neu brif breswylfa, sy'n cael eu meddiannu am fwy na 183 o ddiwrnodau mewn blwyddyn galendr gan - (a) person sengl neu gan bobl yr ystyrir eu bod yn ffurfio un aelwyd; (b) dim mwy na chwe phreswilydd sy'n byw gyda'i gilydd fel un aelwyd, pan ddarperir gofal i'r preswylwyr; neu (c) dim mwy na chwe phreswilydd sy'n cyd-fyw fel un aelwyd, pan na ddarperir gofal i'r preswylwyr (ac eithrio defnydd sydd yn nosbarth C4). Dehongli Dosbarth C3: • Wrth gyfrifo'r 183 diwrnod, mae unrhyw amser a dreulir gan un aelwyd mewn llety a ddarperir at ddibenion galwedigaethol, megis rigiau olew neu farics, yn cyfrannu at y 183 diwrnod
Dosbarth C5. Tŷ Annedd; Cartrefi eilaidd	Defnydd fel tŷ annedd, ac eithrio fel unig neu brif breswylfa, wedi'i feddiannu am 183 diwrnod neu lai gan - (a) un person neu gan bobl yr ystyrir eu bod yn ffurfio un aelwyd; (b) dim mwy na chwe phreswilydd sy'n byw gyda'i gilydd fel un aelwyd, pan ddarperir gofal i'r preswylwyr; neu (c) dim mwy na chwe phreswilydd sy'n byw gyda'i gilydd fel un aelwyd, pan na ddarperir gofal i'r preswylwyr (ac eithrio i'w ddefnyddio yn nosbarth C4). Dehongli Dosbarth C5: • At ddibenion Dosbarth C5(a), dehonglir "un aelwyd" yn unol ag adran 258 o Ddeddf Tai 2004
Dosbarth C6. Llety tymor byr ar osod	Defnyddio tŷ annedd fel llety gosod masnachol tymor byr am gyfnod nad yw'n fwy na 31 diwrnod (ar gyfer pob cyfnod meddiannu).

Cyfarwyddyd Erthygl 4

Cyd-destun

- 2.12 Mae Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn rhan o ddeddfwriaeth gynllunio sy'n caniatáu i Awdurdod Cynllunio Lleol ddileu hawliau datblygu a ganiateir gan gynnwys newidiadau mewn sefyllfaoedd lle mae angen diogelu amwynder lleol neu les ardal.

- 2.13 Mae hawliau datblygu a ganiateir yn rhoi caniatâd cynllunio cenedlaethol sy'n caniatáu i waith penodol a newidiadau defnydd gael eu gwneud heb orfod gwneud cais cynllunio o dan Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y'i diwygiwyd). Gellir tynnu'r hawliau hyn yn ôl o dan Erthygl 4(1) o'r gorchymyn os oes cyfiawnhad dros eu diben a'u maint.

Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn Eryri

- 2.14 Roedd y diwygiad i Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 yn golygu bod modd newid rhwng dosbarthiadau defnydd C3, C5 ac C6 heb gyfyngiad, hynny yw heb orfod derbyn caniatâd cynllunio. Er enghraifft, ni fyddai angen cael caniatâd cynllunio i newid o brif gartref i lety gosod tymor byr. Fodd bynnag, fel y crybwyllwyd uchod, gellir tynnu'r hawliau hyn yn ôl pan fo Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn ei le. Mae'r broses sy'n ymwneud â chyflwyno Hysbysiad o Gyfarwyddyd Erthygl 4 wedi'i nodi yng Ngorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y'i diwygiwyd).
- 2.15 Mae angen i Gyfarwyddyd Erthygl 4 gael ei gefnogi gan dystiolaeth leol gadarn sy'n amlygu effaith ail gartrefi a gosodiadau tymor byr ar gymunedau fel rhan o ymateb cyd-gysylltiedig sy'n cymhwyso'r holl ymyriadau sydd ar gael i ardal a bydd angen tystiolaeth o ymgynghori cymunedol effeithiol. Mae'r Awdurdod wedi darparu tystiolaeth yn ymwneud â Chyfarwyddyd Erthygl 4 ar ffurf 'Papur yn cyfiawnhau cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 Ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri'.³ Cyhoeddwyd hwn ym mis Ebrill 2024 ochr yn ochr â'r Hysbysiad o Gyfarwyddyd Erthygl 4 ac roedd yn rhan o'r dogfennau a oedd yn destun ymgysylltiad cyhoeddus.
- 2.16 Cymeradwyodd Aelodau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ymgysylltiad ar y cynnig i gyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar gyfer Ardal Awdurdod Cynllunio Parc Cenedlaethol Eryri i ddileu'r hawliau datblygu a ganiateir ar gyfer y defnyddiau a ganlyn:
- a) Newid defnydd o C3 (prif gartref) i C5 (ail gartref) neu C6 (llety gwyliau tymor byr) a rhai defnyddiau cymysg penodol (gweler paragraff 2.25);
 - (b) Newid defnydd o C5 (ail gartref) i C6 (llety ar osod tymor byr) a rhai defnyddiau cymysg;
 - (c) Newid defnydd o C6 (llety ar osod tymor byr) i C5 (ail gartref) a rhai defnyddiau cymysg.
- 2.17 Mae angen caniatâd cynllunio ar gyfer y newidiadau rhwng y Dosbarthiadau Defnydd a nodir yn Atodlen 1 ar y Cyfarwyddyd (Atodiad A).

³ Gellir gweld papur sy'n cyfiawnhau cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 (Mawrth 2024) ar dudalen gwe Cyfarwyddyd Erthygl 4 yr Awdurdod

2.18 Cyflwynwyd hysbysiad ynghylch y Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar Ebrill 12fed, 2024. Y gofyniad statudol oedd cynnal cyfnod ymgysylltu o 21 diwrnod o leiaf. Er mwyn sicrhau digon o gyfle i'r rhai yr effeithir arnynt i ymateb i'r Hysbysiad ac i hwyluso'r broses o gyflwyno sylwadau, cynhaliodd yr Awdurdod gyfnod ymgysylltu â'r cyhoedd o 6 wythnos o Ebrill 12, 2024, tan Fai 24ain, 2024.

2.19 Roedd pedwar cam allweddol i'r broses a ddilynodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri:-

- Cam 1: Cyflwyno Hysbysiad Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar 12 Ebrill 2024
- Cam 2: Cyfnod ymgysylltu â'r cyhoedd (12 Ebrill – 24 Mai 2024)
- 22 Ionawr 2025, bu'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn ystyried y sylwadau a dderbyniwyd o'r cyfnod ymgysylltu â'r cyhoedd a chadarnhaodd y penderfyniad i weithredu Cyfarwyddyd Erthygl 4.
- Cam 4: Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn weithredol– 1 Mehefin 2025

2.20 Ar 1 Mehefin 2025, daeth y Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn weithredol ar gyfer ardal Parc Cenedlaethol Eryri.

Pwysleisir nad yw cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 o reidrwydd yn atal datblygiad ond yn hytrach yn golygu bod rhaid cael caniatâd cynllunio gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol ar gyfer y cynnig. Wrth orfodi'r angen i dderbyn caniatâd cynllunio mae'n golygu bod rhaid ystyried effeithiau'r datblygiad, yn unol â'r cyd-destun polisi cynllunio lleol a chenedlaethol.

2.21 Mae rhagor o wybodaeth, dolenni a dogfennau perthnasol ar Gyfarwyddyd Erthygl 4 ar gael ar dudalen gwe Cyfarwyddyd Erthygl 4 yr Awdurdod.

Diffinio'r dosbarthiadau defnydd

2.22 Wrth ystyried ceisiadau cynllunio arfaethedig sy'n ymwneud â newid defnydd rhwng y dosbarthiadau defnydd a restrir yn y tabl ym mharagraff 2.11, i ddechrau bydd angen sicrhau bod y defnydd presennol/sefydledig yn cyfateb i'r defnydd sy'n cael ei hawlio. Os bydd unrhyw ansicrwydd ynghylch y defnydd presennol honedig, efallai y bydd gofyn i'r ymgeisydd ddarparu manylion sy'n profi'r defnydd sefydledig a chadarnhau hyn drwy gyflwyno cais am dystysgrif datblygiad cyfreithlon. Dylai'r defnydd gyfateb i'r diffiniad o'r defnydd fel y'i disgrifir yn y Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd), h.y. ei ddefnydd yng nghyd-destun y system Gynllunio.

2.23 Bydd angen caniatâd cynllunio pan fydd newid defnydd perthnasol rhwng y dosbarthiadau defnydd, fel y'u rhestrir yn Atodlen 1 Cyfarwyddyd Erthygl 4 (a ddangosir hefyd yn nhabl 2, Atodiad C). Ni fydd newid rhwng y dosbarthiadau defnydd bob amser yn newid defnydd perthnasol. Er enghraifft, efallai na fydd newid defnydd o'r fath yn cynnwys mwy na newid bach iawn yn nifer y dyddiau y mae'r tŷ yn cael ei feddiannu fel cartref. Bydd newid defnydd perthnasol yn ymwneud â ffaith a

gradd ym mhob achos. I gael cyngor ynghylch p'un a yw'r newid defnydd yn un perthnasol sydd angen caniatâd cynllunio, gellir defnyddio gwasanaeth cyngor cyn-ymgeisio'r Awdurdod (gweler paragraff 1.3). Fel arall, gellir cyflwyno cais am dystysgrif datblygiad cyfreithlon arfaethedig, i ganfod yn ffurfiol a yw'r cais yn gyfreithlon neu a oes angen gwneud cais am ganiatâd cynllunio.

Caniatâd presennol ar gyfer llety gwyliau gydag amodau cynllunio

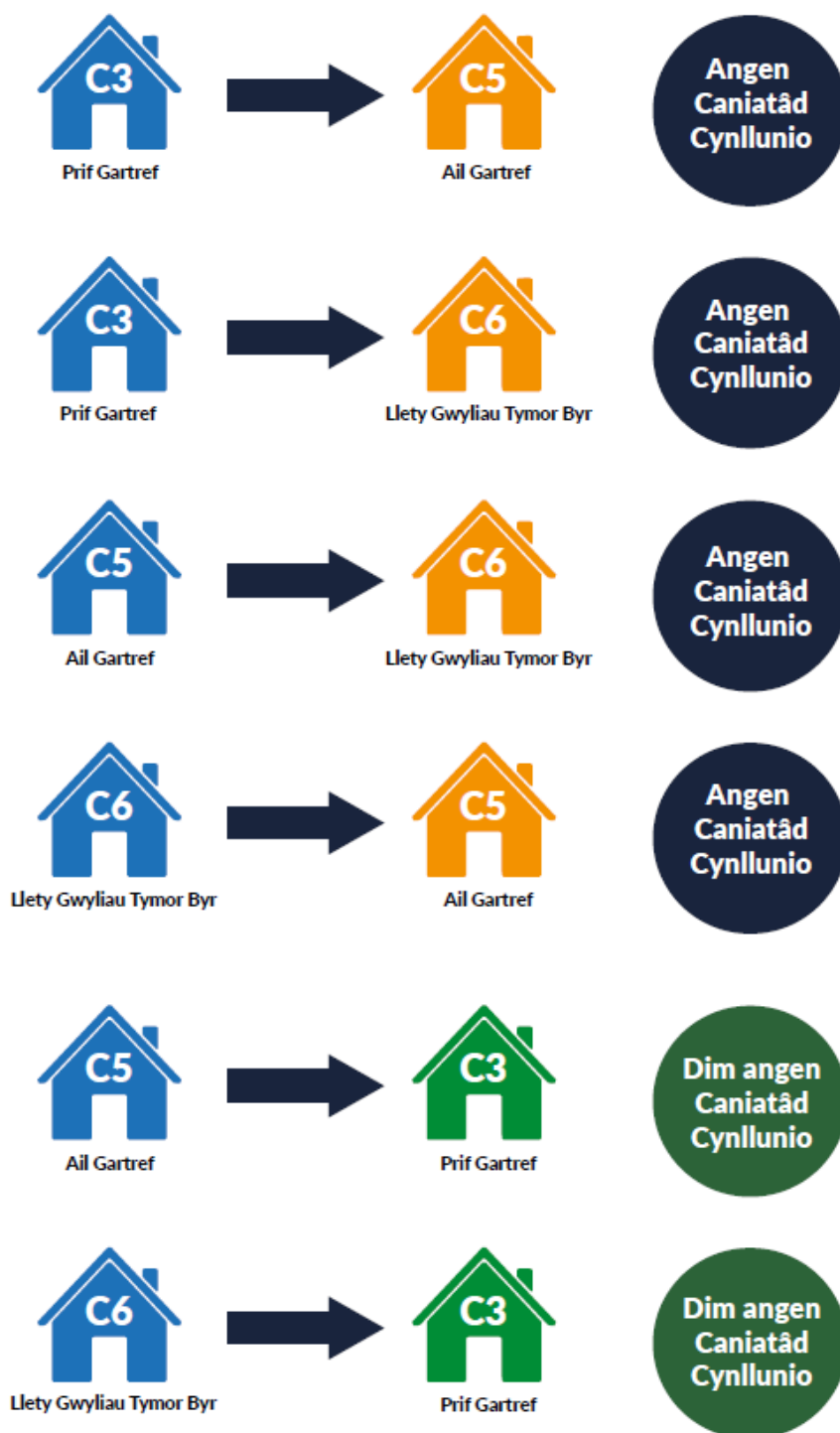
- 2.24 Dim ond i eiddo y mae ei ddefnydd cyfreithlon o fewn dosbarthiadau defnydd C3, C5 a C6 y mae Cyfarwyddyd Erthygl 4 a'r hawliau datblygu a ganiateir yn berthnasol, heb unrhyw gyfyngiadau. Os gosodwyd amod cynllunio sy'n cyfyngu ar y defnydd o annedd, bydd gofynion yr amod yn diystyru unrhyw hawliau datblygu a ganiateir i newid y defnydd a ddarperir o dan Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y'i diwygiwyd). Er enghraifft, ni fydd trosi i lety gwyliau tymor byr a gafodd ganiatâd cynllunio gydag amod cynllunio sy'n ei gyfyngu i ddefnydd gwyliau tymor byr (C6) yn gallu defnyddio hawliau datblygu a ganiateir i newid y defnydd i brif gartref (C3) heb gael caniatâd cynllunio.

Perthnasedd i adeiladau

- 2.25 Mae dosbarthiadau defnydd C3, C5 ac C6 yn berthnasol i adeiladau yn unig. Felly, dim ond i ddefnyddiau a wneir o adeiladau y mae'r hawliau datblygu a ganiateir i symud rhwng y dosbarthiadau defnydd, (y mae rhai ohonynt wedi'u dileu gan y Cyfarwyddyd Erthygl 4), yn berthnasol. Mae hyn yn golygu nad yw'r dosbarthiadau defnydd a Chyfarwyddyd Erthygl 4 yn berthnasol i garafanau a chabanau gwyliau sy'n dod o fewn y diffiniad o garafán yn nhermau cynllunio (fel y'i diffinnir gan Adran 29(1) o Ddeddf Safleoedd Carafanau a Rheoli Datblygu 1960, ac a ddiwygiwyd) gan Adran 13(1) o Ddeddf Safleoedd Carafanau 1968), gan nad ydynt yn adeiladau yn nhermau cynllunio. I gael cyngor ynghylch p'un a yw carafán neu gaban wedi cael ei ddosbarthu fel carafán ynteu adeilad o safbwynt cynllunio, gellir defnyddio gwasanaeth cyngor cyn-ymgeisio'r Awdurdod (gweler paragraff 1.3). Gellir cyflwyno cais am dystysgrif datblygiad cyfreithlon arfaethedig, i gadarnhau'n ffurfiol a yw carafan neu chaban yn adeilad neu garafan yn nhermau cynllunio.

Cyfarwyddyd Erthygl 4 – pa newidiadau defnydd perthnasol sydd angen caniatâd cynllunio?

- 2.26 Mae'r diagramau isod yn crynhoi pa newidiadau rhwng y dosbarthiadau defnydd sydd angen caniatâd cynllunio, ac sy'n parhau i fod yn ddatblygiad a ganiateir nad oes angen caniatâd cynllunio ar ei gyfer. Ar gyfer defnyddiau cymysg C3, C5 ac C6, rhestrir y newidiadau y mae angen caniatâd cynllunio ar eu cyfer yn Atodlen 1 y Cyfarwyddyd (Atodiad A). Gellir eu gweld yn Nhabl 2 Atodiad C.

Defnyddiau Cymysg

- 2.27 Defnydd cymysg yw defnydd sy'n cyfuno dau o'r dosbarthiadau defnydd C3, C5 a C6. Tra nad yw'n bosibl cael defnydd cymysg o C3 a C5 oherwydd bod y defnydd yn dibynnu ar y trothwy 183 diwrnod, mae cyfuniadau o C3, C5 a C6 sy'n cael eu hystyried yn Ddefnyddiau Cymysg.
- 2.28 Gall defnydd cymysg fod yn ddefnydd o annedd gyfan a ddefnyddir fel dosbarthiadau defnydd gwahanol ar adegau gwahanol o'r flwyddyn, e.e. prif gartref (C3) sydd hefyd yn cael ei ddefnyddio fel gosodiad tymor byr (C6) cyfan am gyfnodau o'r flwyddyn. Neu gall fod yn gyfuniad o ddefnyddiau ar yr un pryd, e.e. annedd a ddefnyddir fel prif gartref (C3), gyda rhai o'i ystafelloedd hefyd yn cael eu defnyddio fel llety gosod tymor byr (C6).
- 2.29 Wrth ystyried a yw defnydd yn gymwys i gael ei ddiffinio fel 'defnydd cymysg', bydd angen sicrhau bod y defnydd deuol yn gyfystyr â newid defnydd perthnasol. Er enghraifft, ni ystyrir y byddai defnydd untro o annedd breswyl (C3) fel llety rhent tymor byr (C6) am un wythnos mewn blwyddyn yn gyfystyr â newid defnydd perthnasol i 'ddefnydd cymysg'. Mae newid defnydd perthnasol yn seiliedig ar ffaith a graddfa ac amgylchiadau unigol, a gall amrywio rhwng eiddo. Bydd amlder a dwysedd defnydd ymhlith yr ystyriaethau perthnasol.
- 2.30 Efallai y bydd sefyllfaoedd lle mae nifer fach o ystafelloedd gwely yn cael eu defnyddio fel llety tymor byr o fewn prif gartref, lle mae'r gweddill o'r tŷ yn parhau i gael ei ddefnyddio fel prif gartref (C3); mae'n bosibl nad yw hwn yn newid defnydd perthnasol. Ni fyddai'r ystafell(oedd) a osodir am gyfnod byr yn hunangynhwysol, a byddai'r preswylwyr yn rhannu cyfleusterau gyda'r prif gartref. Unwaith eto, bydd newid defnydd perthnasol yn farn sy'n seiliedig ar ffaith a gradd ac amgylchiadau unigol, a gall amrywio rhwng eiddo.
- 2.31 I gael cyngor ynghylch p'un a yw newid defnydd yn newid defnydd perthnasol sydd angen caniatâd cynllunio, gellir defnyddio gwasanaeth cyngor cyn-ymgeisio'r Awdurdod (gweler paragraff 1.3). Fel arall, gellir cyflwyno cais am dystysgrif datblygiad cyfreithlon arfaethedig, i gadarnhau'n ffurfiol a yw cais yn gyfreithlon neu a oes angen gwneud cais am ganiatâd cynllunio.
- 2.32 Mae'r Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn dileu'r hawliau datblygu a ganiateir (sy'n golygu bod angen caniatâd cynllunio) i newid defnydd i, ac o'r defnydd cymysg a nodir yn Atodlen 1 i'r Cyfarwyddyd (Atodiad A).
- 2.33 Yn Atodiad C, gweler tablau sy'n dangos pa newidiadau rhwng y dosbarthiadau defnydd sy'n ddatblygiad a ganiateir, a pha rai sydd angen caniatâd cynllunio oherwydd Cyfarwyddyd Erthygl 4..

3 Polisïau a Strategaethau Cynllunio Cenedlaethol a Lleol

- 3.1 Bydd pob cais cynllunio ar gyfer newid defnydd sy'n ofynnol gan y Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn cael ei ystyried yn unol â pholisïau a strategaethau cynllunio cenedlaethol a lleol.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

- 3.2 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015⁴ yn ystyriaeth bwysig. Mae'r tabl a ganlyn yn amlygu'r nodau llesiant hyn ac yn esbonio'n gryno sut mae cynnig Cyfeiriad Erthygl 4 a'r Canllawiau Cynllunio Atodol yn cyflawni'r nodau dan sylw:

Nod	Eglurhad o sut mae'r cynnig i gyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn cyflawni'r nod
Cymru lewyrchus	Bydd yn cynnig cyfleoedd i bobl fyw a gweithio yn Eryri ac felly'n golygu y bydd poblogaeth sefydlog, fedrus ac addysgedig i gefnogi'r economi leol.
Cymru gydnerth	Bydd yn arwain at gymdeithas decach ac felly bydd cadernid cymdeithasol yn cael ei gynnal.
Cymru iachach	Bydd yn creu cymdeithas decach ac felly'n creu amgylchiadau i bobl allu byw a gweithio yn Eryri, sydd yn ei dro yn cael effaith gadarnhaol ar iechyd.
Cymru fwy cyfartal	Bydd yn creu cymdeithas sy'n fwy cyfartal ac yn galluogi gwell cyfleoedd i bawb.
Cymru o gymunedau cydlynus	Bydd yn fodd o greu cymunedau deniadol, hyfyw a diogel.
Cymru â Diwylliant Bywiog ac Iaith Gymraeg Ffyniannus	Bydd yn cynnig gwell cyfleoedd i bobl allu byw yn eu cymunedau ac yn fodd anuniongyrchol o warchod diwylliant, treftadaeth a'r iaith Gymraeg.
Cymru sy'n Gyfrifol yn Fyd-eang	Er y byddai gweithredu Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn cael ei wneud ar lefel leol, mae'r egwyddor o greu cymdeithas decach a chynnig gwell cyfleoedd i bobl fyw a gweithio yn eu cymunedau lleol gan greu cymunedau hyfyw a chynaliadwy yn enghraifft o arfer da.

⁴ [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#)

Polisiau Cynllunio Cenedlaethol

Polisi Cynllunio Cymru Argraffiad 12

- 3.3 Mae Polisi Cynllunio Cymru⁵ (PCC) yn nodi polisiau cynllunio defnydd tir Llywodraeth Cymru. Cyhoeddwyd Rhifyn 12 ym mis Chwefror 2024. Roedd yn cynnwys diwygiadau cyflenwol i adlewyrchu'r newidiadau a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru i ddeddfwriaeth gynllunio ar 20 Hydref 2022 i fynd i'r afael ag ail gartrefi a gosodiadau tymor byr.
- 3.4 Mae paragraff 4.2.10 yn nodi, lle mae tystiolaeth leol gadarn wedi nodi effeithiau ar y gymuned sy'n deillio o nifer yr achosion o ail gartrefi a gosodiadau tymor byr, gall awdurdodau cynllunio ystyried dulliau cynllunio lleol cyd-gysylltiedig, sy'n cynnwys cyflwyno cyfarwyddiadau Erthygl 4 sy'n benodol i ardal lle gallai cais cynllunio fod yn ofynnol i newid defnydd unig neu brif breswylfa i ail gartref neu osodiad tymor byr. Mae hefyd yn datgan ar gyfer yr ardaloedd y mae Cyfarwyddyd Erthygl 4 o'r fath yn berthnasol iddynt, y dylid gosod cyfyngiadau drwy amod neu rwymedigaeth ar bob cartref newydd gan gyfyngu ar eu defnydd i unig neu brif breswylfeydd.
- 3.5 Mae paragraff 4.2.5 yn nodi'r gofynion i Awdurdodau Cynllunio Lleol nodi gofyniad tai mewn cynlluniau datblygu. Dylai'r gofynion gynllunio ar gyfer cymysgedd o fathau o dai fodloni'r gofyniad ac ystyried yn benodol anghenion gwahanol eu cymunedau. Rhaid hefyd ystyried materion lleol, megis nifer yr achosion o ail gartrefi a llety gosod tymor byr, wrth ddatblygu'r gofyniad am gartrefi marchnad a thai fforddiadwy o fewn ardal benodol ac a yw'r dystiolaeth yn cyfiawnhau dull polisi lleol i gefnogi hyfywedd cymunedau. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, cyflwyno cap neu derfyn ar nifer yr ail gartrefi neu lety gosod tymor byr.

Cymru'r Dyfodol – y Cynllun Cenedlaethol

- 3.6 Cymru'r Dyfodol – Cynllun Cenedlaethol 2040⁶ yw'r fframwaith datblygu cenedlaethol sy'n gosod cyfeiriad datblygu yng Nghymru hyd at 2040, ac yn rhan o gynllun datblygu ardal, hynny ar y cyd â'r Cynllun Datblygu Lleol â'r Cynllun Datblygu Strategol (wedi i'w fabwysiadu). Mae Polisi 4 - Cefnogi Cymunedau Gwledig yn nodi'r angen i greu cymunedau gwledig cynaliadwy a bywiog. Pwysleisir yr angen i ystyried sut y gellir cyflawni cymunedau sy'n gytbwys o ran oedran, lle dylid gwrthdroi diboblogi a lle dylid ystyried rôl tai fforddiadwy a thai marchnad newydd a chyfleoedd cyflogaeth, gwasanaethau lleol a mwy o symudedd wrth ateb yr heriau hyn.

⁵ [Polisi Cynllunio Cymru \(Rhifyn 12\) 2024](#)

⁶ [Cymru'r Dyfodol – Cynllun Cenedlaethol 2040](#)

Strategaethau Tai Lleol

Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd

- 3.7 Mabwysiadwyd Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd⁷ ym mis Gorffennaf 2019. Gweledigaeth y Strategaeth Dai yw:

"Sicrhau bod gan bobl Gwynedd fynediad i gartref addas o safon sy'n fforddiadwy ac yn gwella ansawdd eu bywyd."

- 3.8 Yn 2020, paratowyd a chymeradwywyd Cynllun Gweithredu Tai Cyngor Gwynedd 2020/21-2026/27⁸. Pwrpas y cynllun hwn oedd sefydlu prosiectau penodol gan roi cyfle teg i drigolion Gwynedd sicrhau cartrefi addas.

- 3.9 Er mwyn cyrraedd y nod hwn, mae 5 amcan wedi eu cynnwys yn y Cynllun, sef:-

- Amcan 1 – Sicrhau nad oes neb yn ddigartref yng Ngwynedd
- Amcan 2 – Cynyddu'r cyfleoedd i drigolion Gwynedd gael tenantiaeth mewn tŷ cymdeithasol
- Amcan 3 – Helpu trigolion Gwynedd i fod yn berchen ar gartref yn eu cymuned
- Amcan 4 – Tai Gwynedd yn ecogyfeillgar
- Amcan 5 - Tai Gwynedd yn cael dylanwad positif ar iechyd a lles trigolion y sir

Strategaeth Tai Cyngor Conwy

- 3.10 Mae Strategaeth Tai Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy 2018-2023⁹ yn nodi'r weledigaeth a'r cynlluniau ar gyfer tai yn Sir Conwy am y pum mlynedd nesaf. Gweledigaeth y Strategaeth Dai yw:

"i bobl yng Nghonwy gael mynediad at lety fforddiadwy, priodol ac o ansawdd da sy'n gwella ansawdd eu bywyd. Rydym am adeiladu mwy na thai yn unig, rydym am greu cymunedau cynaliadwy lle mae pobl yn falch o'u galw'n gartref. "

- 3.11 Mae'r Strategaeth yn amlinellu pedwar amcan y byddai angen mynd i'r afael â nhw os yw'r Cyngor am gyflawni'r weledigaeth hon:

1. Cynyddu'r cyflenwad o opsiynau tai fforddiadwy i'r rhai ar incwm is.
2. Gweithio tuag at gwrdd ag anghenion llety a chefnogaeth amrywiol pawb yn ein sir rwan ac yn y dyfodol.
3. Gwella cyflwr a safonau effeithlonrwydd ynni ein tai.
4. Sicrhau bod pobl yn deall eu hopsiynau tai i'w galluogi i wneud penderfyniad gwybodus.

⁷ [Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd 2019-24](#)

⁸ [Cynllun Gweithredu Tai Cyngor Gwynedd 2020/21-2026/27](#)

⁹ [Strategaeth Tai Lleol Conwy 2018-2023](#)

Cynllun Eryri

- 3.12 Cynllun Eryri¹⁰ yw'r Cynllun Rheoli statudol ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, a fabwysiadwyd yn 2020. Un o'r canlyniadau allweddol yw cymunedau ac economi Eryri; sicrhau bod Eryri yn lle gwych i fyw, datblygu a gweithio ynddo. Y nodau yw:
- Sicrhau bod iaith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau.
 - Bod swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal.
 - Bod datrysiadau arloesol yn ymwneud â thai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu yn yr ardal yn cael eu rhoi ar waith.
 - Cefnogi cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd ar lesiant.
- 3.13 Un o'r camau gweithredu a nodwyd yng Nghynllun Eryri yw gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael â materion sylfaenol a datblygu atebion arloesol i ddarparu tai fforddiadwy sy'n diwallu anghenion lleol. Mae hyn yn cynnwys gwaith i ddylanwadu ar newidiadau i ddeddfwriaeth fel bod newid defnydd annedd yn llety gwyliau angen caniatâd cynllunio. Mae gan gyflwyno a Chyfarwyddyd Erthygl 4 yn Eryri a'r Canllaw Cynllunio Atodol hwn gysylltiad uniongyrchol â'r cam gweithredu hwn.

Polisi Cynllunio Lleol

Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031: Polisiau perthnasol i newidiadau defnydd dan Gyfarwyddyd Erthygl 4 –

- 3.14 Y cynllun datblygu statudol ar gyfer ardal awdurdod cynllunio lleol Parc Cenedlaethol Eryri yw Cynllun Datblygu Lleol Eryri (2016 – 2031)¹¹ a fabwysiadwyd ar 6 Chwefror 2019. Mae Cynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLIE) mabwysiedig yn nodi polisiau cynllunio'r Awdurdod ar gyfer y datblygiad a defnydd tir yn y Parc Cenedlaethol hyd at 2031. O ganlyniad, bydd angen ystyried cydymffurfiaeth ag unrhyw gais cynllunio arfaethedig ar gyfer newid defnydd i ail gartref, llety gosod tymor byr neu ddefnydd cymysg penodol yn unol gyda pholisi cynllunio cenedlaethol, Cynllun Datblygu Lleol Eryri, a'r canllaw cynllunio atodol hwn.
- 3.15 Mae amcanion Cynllun Datblygu Lleol Eryri wedi'u datblygu gan ystyried y materion a'r heriau sy'n wynebu Eryri. Mae amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yn cynnwys:
- *Cefnogi datblygiadau priodol sy'n cwrdd ag anghenion tai'r gymuned leol, gan roi ystyriaeth arbennig i dai fforddiadwy ar gyfer pobl leol.*
 - *Hyrwyddo mesurau i annog datblygiadau sy'n cefnogi bywiogrwydd y Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n anwybyddu'r effaith ar y Gymraeg.*

¹⁰ [Cynllun Eryri 2020](#)

¹¹ [Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031](#)

Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy

3.16 Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn ceisio sicrhau bod datblygiadau newydd yn hyrwyddo egwyddorion datblygiad cynaliadwy mewn ffyrdd sy'n hyrwyddo pwrpasau a dyletswyddau'r Parc Cenedlaethol tra'n cadw a gwella 'Nodweddion Arbennig' y Parc Cenedlaethol. Bydd cynigion sy'n peryglu pwrpasau'r Parc Cenedlaethol yn cael eu gwrthod. Dylid cymryd y meini prawf canlynol ym Mholisi Strategol A i ystyriaeth wrth weithredu Cyfarwyddyd Erthygl 4 i helpu i gyflawni datblygiad cynaliadwy yn Eryri:

- *ii. Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal.*
- *iii. Diogelu a gwella iechyd, diogelwch, lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol.*
- *xi: Hyrwyddo datblygiad sy'n cwrdd ag anghenion tai cymunedau lleol trwy gymysgedd o wahanol fathau o dai, a deiliadaeth yn bennaf trwy dai fforddiadwy er mwyn diwallu angen lleol.*

Rhinweddau Arbennig

3.17 Fel y cyfeiriwyd ato uchod mae pwysigrwydd gwarchod Nodweddion Arbennig y Parc Cenedlaethol yn ffocws pwysig yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri. Yn gysylltiedig â Pholisi Strategol A, mae paragraff 1.31 o Gynllun Datblygu Lleol Eryri yn datgan y dylai dyfodol y Parc Cenedlaethol fod yn seiliedig ar ei arwyddocâd cenedlaethol, ar yr hyn sy'n gwneud y Parc Cenedlaethol yn arbennig ac unigryw - ei hynodrwydd lleol, ei 'Nodweddion Arbennig'. Mae'r canlynol yn 'Nodweddion Arbennig' perthnasol a amlinellwyd yng Nghynllun Eryri a luniwyd yn dilyn ymgysylltu ac ymgynghori helaeth

- *Synnwyr cadarn o gydlynid cymunedol, perthyn a bwrlwm sy'n cyfuno i roi naws o le cryf.*
- *Hyfywedd parhaus yr iaith Gymraeg fel prif iaith llawer o gylchoedd cymdeithasol a phroffesiynol. Mae'r agwedd hon yn amlwg mewn enwau lleoedd lleol sy'n adlewyrchu treftadaeth ddiwylliannol yr ardal.*

3.18 Bydd cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 a gweithredu'r Canllawiau Cynllunio Atodol i reoli nifer yr ail gartrefi a llety tymor byr ar osod yn cyfrannu at warchod a gwella'r Nodweddion Arbennig yn unol â Pholisi Strategol A.

Polisi Strategol G: Tai

- 3.19 Polisi Strategol G yw'r polisi strategol cyffredinol ar gyfer tai, sy'n nodi y bydd angen i dai newydd o fewn y Parc Cenedlaethol gwrdd ag angen cymunedau lleol. Rhaid i gynigion roi ystyriaeth briodol i anghenion tai lleol o ran maint, math a deiliadaeth anheddau.
- 3.20 Un o'r problemau presennol a nodwyd yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri o ran diwallu anghenion tai lleol yw cyfran yr ail gartrefi a llety gosod tymor byr. Mae testun esboniadol ym mharagraff 5.2 yn nodi bod y sefyllfa dai bresennol yn creu anawsterau i bobl leol gael mynediad i'r farchnad dai. Mae hygyrchedd a fforddiadwyedd tai yn ffactor hanfodol i sicrhau cynaliadwyedd hirdymor ein cymunedau gwledig. Gwaethygir y problemau hyn gan y ganran sylweddol o dai gosod tymor byr ac ail dai o fewn y Parc Cenedlaethol a all gael effaith sylweddol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol.
- 3.21 Mae Adroddiad Cyfiawnhad Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn darparu tystiolaeth ychwanegol o rwystrau/problemau o ran diwallu anghenion tai lleol oherwydd cyfran yr ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Mae'r adroddiad cyfiawnhad yn dangos bod canran yr ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr o fewn ffin y Parc Cenedlaethol yn uwch na 17%. Mae hefyd yn nodi bod 65.5% o drigolion, yn seiliedig ar y chwarterl isaf o incwm a phrisiau tai, wedi'u prasio allan o'r farchnad.
- 3.22 Bwriad Polisi Strategol G yw cyflenwi cartrefi parhaol i gwrdd ag angen cymunedau lleol. Pan fydd prif gartref yn newid defnydd i ail gartref neu llety gosod tymor byr, mae'n arwain at leihad ac erydiad y stoc tai sydd ar gael i breswylwyr parhaol ei brynu neu ei rentu. Mewn ardaloedd sydd â chyfran uchel o ail gartrefi a llety gosod tymor byr, mae llai o gyfle i aelodau o gymunedau Eryri fod yn berchen ar gartref parhaol neu rentu cartref o'r fath. Ystyrir bod defnyddio nenfwd ar gyfer nifer yr ail gartrefi a llety gosod tymor byr yn angenrheidiol i atal erydiad y stoc tai parhaol presennol, ac i fodloni gofynion Polisi Strategol G.
- 3.23 Mae tai newydd ac addasiadau yn rhoi cyfle i ychwanegu at y stoc tai bresennol sydd ar gael fel cartrefi parhaol. Bydd hyn yn gwrthbwysu colli anheddau a ddefnyddir fel prif gartrefi i ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Bydd gofyniad Polisi Strategol G am gartrefi parhaol yn cael ei gyflawni trwy amod cynllunio i sicrhau bod pob cartref newydd, ac addasiadau, yn cael eu defnyddio fel prif gartref (C3) (ac eithrio llety gwyliau hunanarlwyo tymor byr fel rhan o gynllun menter wledig y tu allan i'r ffin ddatblygu, gweler paragraffau 6.2 – 6.3)
- 3.24 Fel y cyfeiriwyd ato uchod, gellir cefnogi deddfwriaeth a pholisi cenedlaethol, strategaethau lleol a pholisïau cynllunio drwy weithredu Cyfarwyddyd Erthygl 4. Mae sefyllfa bresennol y stoc tai yn Eryri a amlygwyd yn Adroddiad Cyfiawnhad Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn amlygu'r angen i weithredu ar fyrder er mwyn cwrdd ag anghenion cymunedau lleol Eryri a gwireddu gweledigaeth polisi a deddfwriaeth genedlaethol, yn ogystal â chynlluniau a pholisïau lleol. Mae'r Canllawiau Cynllunio Atodol hyn yn nodi sut y gellir cymhwyso polisïau cenedlaethol a lleol ac yn rhoi arweiniad ar bryd a ble y byddai ceisiadau am ail gartrefi a gosodiadau tymor byr yn debygol o gael eu hystyried yn dderbyniol.

4 Y Trothwy ar gyfer rheoli ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr o fewn y stoc tai bresennol

- 4.1 Pwrpas Cyfarwyddyd Erthygl 4 yw rheoli stoc tai Eryri yn well, atal unrhyw leihad pellach yn y stoc tai bresennol sydd ar gael i gymunedau lleol, sicrhau bod mwynderau trigolion yn cael eu gwarchod, a gwarchod cymunedau sy'n cynnig cyfleoedd i bobl fyw a gweithio ynddynt. Mae Polisi Cynllunio Cymru (paragraff 4.2.5) yn cefnogi defnyddio cap neu nenfwd ar niferoedd lle mae tystiolaeth o faterion lleol megis mynychder ail gartrefi a gosodiadau tymor byr. Fel y nodwyd yn adran 3, pwrpas Polisi Strategol G yw darparu cartrefi parhaol i gymunedau lleol. Mae Polisi Strategol A yn ceisio sicrhau datblygiad cynaliadwy, a gwarchod a gwella 'Nodweddion Arbennig' y Parc Cenedlaethol ar yr un pryd; mae'r rhain yn cynnwys ymdeimlad cadarn o gydlyniant cymunedol, perthyn a bywiogrwydd sy'n cyfuno i roi ymdeimlad cryf o 'naws am le'.
- 4.2 Mewn ardaloedd sydd â chanran uchel o ail gartrefi a llety gosod tymor byr, y nod yw atal cynnydd pellach a sefydlogi'r niferoedd trwy beidio â chaniatáu newid defnydd pellach i'r stoc tai bresennol o fod yn brif gartrefi.. Yn seiliedig ar adolygiad o dystiolaeth a data, gosodwyd y pwynt ar gyfer ymyrraeth ar 15% o gyfanswm y stoc tai. Er mwyn sicrhau cymunedau cytbwys a chynaliadwy yn unol â pholisïau Polisi Strategol G a Polisi Strategol A, mae rhagdybiaeth yn erbyn darparu ail gartrefi ychwanegol (C5) a llety gwyliau tymor byr (C6) lle mae'r cyfanswm yn fwy na 15% o gyfanswm y stoc tai.

Mae rhagdybiaeth yn erbyn ceisiadau i newid defnydd anheddau presennol o brif gartref (C3) i ail gartref (C5), llety gosod tymor byr (C6) a defnyddiau cymysg penodol; pan fo'r cyfuniad presennol o ail gartref (C5) a llety gosod tymor byr (C6) o fewn ardal Cyngor Cymuned/Tref yn 15% neu'n uwch o gyfanswm y stoc tai.

- 4.3 Yn Atodiad B, gweler canran yr ail gartrefi a llety gosod tymor byr i bob ardal cyngor cymuned. Bydd y Canllawiau Cynllunio Atodol yn cael eu diweddarau'n flynyddol gyda chanrannau cyfredol. Y ganran a ddefnyddir ar gyfer asesu ceisiadau cynllunio fydd canran y CCA a gyhoeddwyd yn fwyaf diweddar (gweler paragraffau 10.1-10.3 am ragor o wybodaeth).

5 Ystyriaethau Eraill

- 5.1 Bydd ceisiadau i newid defnydd o brif gartref i ail gartref, llety gosod tymor byr a defnyddiau cymysg yn cael eu hasesu a'u penderfynu yn erbyn polisiâu perthnasol Cynllun Datblygu Lleol Eryri a'r holl ystyriaethau perthnasol eraill. Cynllun Datblygu Lleol Eryri PD1: Egwyddorion Datblygu Cyffredinol yw un o bolisiâu perthnasol y cynllun datblygu. Mae'n datgan bod yn rhaid i gynigion fod yn dderbyniol o ran eu heffaith ar y dirwedd, yr amgylchedd naturiol a threftadaeth ddiwylliannol, cyfleoedd ar gyfer dealltwriaeth a mwynhad, ansawdd a dyluniad, defnydd cynaliadwy o adnoddau, amwynder.
- 5.2 O ran ceisiadau am newid defnydd i ail gartrefi a llety gosod tymor byr, mae Polisi Datblygu 1 yn ei gwneud yn ofynnol i ystyried effeithiau posibl ar fwynderau preswyl.
- Lleoliad – Os yw'r lleoliad yn wledig ac nad oes unrhyw eiddo preswyl arall yn agos, mae effeithiau andwyol ar amwynder yn llai tebygol. Bydd gan geisiadau mewn ardaloedd preswyl fwy o botensial ar gyfer niwed i amwynder preswyl, er enghraifft, oherwydd mwy o sŵn a symudiadau traffig.
 - Os oes cyfran uchel o ail gartrefi a llety gosod tymor byr eisoes yn bresennol yn yr ardal gyfagos, er enghraifft ar stryd, gallai rhagor o ail gartrefi a llety gosod tymor byr arwain at fwy o effeithiau negyddol ar amwynder preswyl.
 - Maint yr eiddo: gall eiddo mwy fod â mwy o gapasiti ar gyfer gwesteion. Lle mae niferoedd uwch o westeion, mae mwy o botensial am sŵn ac aflonyddwch. Bydd nifer a maint yr ystafelloedd yn cael eu hystyried.
 - Bydd darpariaeth ddigonol o leoedd parcio ar y safle neu ar y stryd yn ystyriaeth.
- 5.3 Rhoddir ystyriaeth i unrhyw Gynllun Lle mabwysiedig. Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy, meini prawf xv) cefnogi galluogi cynhyrchu Cynlluniau Lleoedd a'u mabwysiadu fel Canllawiau Cynllunio Atodol lle bo'n briodol. Rhaid i gynlluniau lleoedd fod yn unol â pholisiâu'r Cynllun Datblygu Lleol.
- 5.4 Cynigion sy'n gysylltiedig â dilys gellir edrych yn ffafriol ar fenter neu brosiect a arweinir gan y gymuned. Gallai cynnig a fyddai'n rhan o gynllun ehangach gan grŵp ffurfiol dan arweiniad y gymuned, a fyddai o fudd i gyfleusterau neu wasanaethau cymunedol eraill, gael ei ystyried yn ffafriol, mewn ardaloedd sydd uwchlaw'r trothwy.
- 5.5 Bydd cais i newid o ddosbarthiadau defnydd C5 i C6, neu C6 i C5, yn cael ei ystyried fesul achos, yn erbyn polisiâu perthnasol y cynllun datblygu lleol a phob ystyriaeth berthnasol arall.
- 5.6 Nid ymdrin â phob posibilrwydd yw pwrpas y Canllawiau Cynllunio Atodol hyn. Bydd pob achos yn cael ei asesu yn ôl ei rinweddau ei hun, ochr yn ochr â pholisiâu perthnasol y Cynllun Datblygu Lleol a phob ystyriaeth berthnasol arall.

6 Addasiadau i ddefnyddiau preswyl o dan Bolisiau PD 9 a PD 30 CDLIE

- 6.1 Fel yr amlinellwyd yn Adran 3, pwrpas Polisi Strategol G yw darparu cartrefi parhaol i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. Mae addasiadau yn rhoi cyfle i ychwanegu at y stoc tai bresennol sydd ar gael fel cartrefi parhaol. Bydd hyn yn gwrthbwysu colli anheddau a ddefnyddir fel prif gartrefi i ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Bydd gofyniad Polisi Strategol G ar gyfer cartrefi parhaol yn cael ei gyflawni trwy amod cynllunio i sicrhau bod yr anheddau a ddarperir trwy addasiadau yn cael eu defnyddio fel prif gartrefi (C3), (ac eithrio llety gwyliau hunanarlwyo tymor byr fel rhan o gynllun menter wledig o dan Polisi Datblygu 9).

Y Polisiau Cynllun Datblygu Lleol Eryri perthnasol ar gyfer addasiadau yw:

- **Polisi Datblygu 9: Addasiadau a newid defnydd adeiladau gwledig.**
- **Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy.**

Polisi Datblygu 9: Addasiadau a newid defnydd adeiladau gwledig

- 6.2 Mae'r polisi hwn yn cefnogi addasu neu newid defnydd adeiladau gwledig diangen y tu allan i unrhyw ffin datblygu tai lle bydd y cais yn ymwneud â thai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol, defnydd cyflogaeth, llety gwyliau hunanarlwyo tymor byr fel rhan o gynllun menter wledig, neu annedd marchnad agored gyda thaliad o swm cymudedig.
- 6.3 Dim ond os ydynt yn rhan o gynllun menter wledig y caniateir ceisiadau ar gyfer addasiadau i lety gwyliau hunanarlwyo tymor byr (Am ragor o wybodaeth am gynlluniau menter wledig, cyfeirier at Nodyn Cyngor Technegol 6, paragraff 4.3.2¹², a Canllawiau Cynllunio Atodol 8: Llety Ymwelwyr¹³). Mewn achosion lle telir swm cymudedig, ni chefnogir ceisiadau ar gyfer defnyddiau C5 a C6. Bydd amod cynllunio yn cyfyngu ar y defnydd o'r anheddau i brif gartrefi (C3). Yn achos ceisiadau lle mae unedau fforddiadwy yn rhan o'r cynllun, bydd amod cynllunio yn cyfyngu ar ddefnydd yr unedau sy'n weddill i brif gartrefi (C3).

Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy.

- 6.4 Mae'r polisi hwn yn ei gwneud yn ofynnol i gyfraniad tai fforddiadwy gael ei wneud ar gyfer pob addasiad; 50% neu gyfraniad o swm cymudedig ar gyfer un annedd. Fel arall, gall yr addasiad fod yn annedd fforddiadwy gydag amodau meddiannaeth leol. Yn achos ceisiadau lle mae unedau fforddiadwy yn rhan o'r cynllun, bydd yr unedau sy'n weddill yn cael eu cyfyngu i brif gartrefi (C3) trwy amod cynllunio. Lle telir swm cymudedig, ni chefnogir ceisiadau am ddefnyddiau C5 a C6.
- 6.5 Gwrthwynebwr ceisiadau cynllunio i ddileu neu amrywio amodau sy'n cyfyngu ar y defnydd o adeiladau a addaswyd i brif gartrefi (C3) o dan bolisiau Polisi Datblygu 9 a Polisi Datblygu 30. Rhoddir caniatâd cynllunio ar gyfer addasiadau i ddefnyddiau C3 o dan bwrpas a gofynion Polisi Strategol G, er mwyn darparu cyfleoedd i ychwanegu at y stoc tai bresennol sydd ar gael fel cartrefi parhaol. Bydd gofynion polisi Polisi

¹² [Nodyn Cyngor Technegol 6, Gorffennaf 2010, Llywodraeth Cymru](#)

¹³ [Canllawiau Cynllunio Atodol 8: Llety Ymwelwyr; Ionawr 2020, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri](#)

Strategol G yn parhau i fod yn berthnasol i unrhyw gais cynllunio dilynol i ddileu neu amrywio amod.

7 Tai newydd o dan bolisiau Cynllun Datblygu Lleol Eryri

- 7.1 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn datgan ar gyfer yr ardaloedd y mae cyfarwyddyd Erthygl 4 o'r fath yn berthnasol iddynt, y dylid gosod cyfyngiadau drwy amod neu rwymedigaeth ar bob cartref newydd gan gyfyngu eu defnydd i unig neu brif breswylfeydd.
- 7.2 Fel yr amlinellwyd yn Adran 3, pwrpas Polisi Strategol G yw darparu cartrefi parhaol i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. Polisi Strategol G yw'r polisi strategol cyffredinol ar gyfer tai, sy'n arwain y polisiau datblygu. Y polisiau perthnasol ar gyfer tai newydd yw:
- **Polisi Strategol G**
 - **Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy.**
- 7.3 Mae tai newydd yn rhoi cyfle i ychwanegu at y stoc tai bresennol sydd ar gael fel cartrefi parhaol. Bydd hyn yn gwrthbwysu colli anheddau a ddefnyddir fel prif gartrefi i ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Cyflawnir gofyniad Polisi Strategol G ar gyfer cartrefi parhaol trwy gyfyngu ar bob annedd newydd i fod yn brif gartref (C3) trwy amod cynllunio.
- 7.4 Gwrthwynebwr ceisiadau cynllunio i ddileu neu amrywio amodau sy'n cyfyngu ar y defnydd o dai newydd i brif gartrefi (C3) o dan bolisiau Polisi Strategol G a Polisi Datblygu 30. Rhoddir caniatâd cynllunio i dai newydd fel prif gartrefi (C3) o dan bwrpas a gofynion Polisi Strategol G, er mwyn darparu cyfleoedd i ychwanegu at y stoc tai bresennol sydd ar gael fel cartrefi parhaol. Bydd gofynion polisi Polisi Strategol G yn parhau i fod yn berthnasol i unrhyw gais cynllunio dilynol i ddileu neu amrywio amod.

Materion hyfywedd cynlluniau

- 7.5 Rhaid i geisiadau cynllunio sy'n codi materion hyfywedd cynlluniau i ddarparu tai fforddiadwy (yn unol â Chanllawiau Cynllunio Atodol 4: Tai Fforddiadwy) ystyried y dosbarth defnydd o'r cychwyn cyntaf. Ceir rhagdybiaeth y bydd pob uned cael ei chyfyngu i brif gartref gan amod cynllunio. Rhaid i asesiad hyfywedd ariannol ystyried dosbarth defnydd pob uned dai yn ei ganfyddiadau.

8. Cadw cofnodion o'r defnydd

- 8.1 Mae'n ddoeth bod perchnogion ail gartrefi a llety gosod tymor byr yn casglu tystiolaeth ac yn cadw cofnod sy'n dangos y math o ddefnydd a wneir o'r eiddo, a'r cyfnodau meddiannu (ee cofnodion treth neu drosglwyddiadau gosod/anfonebau/marchnata/llyfrau log) am gyfnod dim llai na 10 mlynedd. Gellir defnyddio'r dystiolaeth hon i gefnogi'ch achos pe bai'r defnydd yn cael ei gwestiynu yn y dyfodol.
- 8.2 I gael cadarnhad ffurfiol o ddefnydd cyfreithiol presennol eiddo, gellir cyflwyno cais am Dystysgrif Datblygiad Cyfreithlon i'r Awdurdod Cynllunio Lleol. Mae Tystysgrif Datblygiad Cyfreithlon yn cadarnhau bod defnydd presennol neu arfaethedig yr adeilad yn gyfreithlon, ac nad oes angen caniatâd cynllunio. Gellir gofyn am gyngor am y cyfnodau amser perthnasol y dylai'r dystiolaeth cyfeirio at, drwy ddefnyddio gwasanaeth cyngor cyn-ymgeisio'r Awdurdod (gweler paragraff 1.3). Nid yw'n orfodol cael Tystysgrif Datblygiad Cyfreithlon, fodd bynnag, efallai y bydd amgylchiadau lle gallai fod yn ddefnyddiol cadarnhau bod y defnydd o'r eiddo yn gyfreithlon, e.e. os ydych yn dymuno gwerthu eich eiddo. Ceir rhagor o fanylion ynghylch cyflwyno cais ar wefan yr Awdurdod.

9. Cydymffurfiaeth

- 9.1 Mae'r Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn dileu datblygiad a ganiateir ar gyfer newidiadau penodol rhwng dosbarthiadau defnydd, fel y nodir ym mharagraff 2.26 ac a welir yn nhabl 2 Atodiad C, sy'n golygu bod angen caniatâd cynllunio. Bydd unrhyw newid defnydd perthnasol sy'n digwydd rhwng y dosbarthiadau defnydd heb y caniatâd cynllunio angenrheidiol yn anawdurdodedig a gallai arwain at i'r Awdurdod gymryd camau gorfodi.

10. Sut y bydd data am ail gartrefi a thai gosod tymor byr yn cael eu casglu a'u cyhoeddi:

- 10.1 Darperir y data a ddefnyddir i gyfrifo canran yr ail gartrefi a thai gosod gwylliau tymor byr ym mhob ardal gan Awdurdodau Lleol Gwynedd a Chonwy. Ail gartrefi yw'r eiddo hynny sy'n talu premiwm ail gartref ar y Dreth Gyngor. Tai gosod tymor byr yw'r rhai sydd ar y gofrestr ardrethi annomestig busnes. Cydnabyddir nad yw'r data hwn yn derfynol, ac mae ymchwil yn awgrymu ei fod yn tanamcangyfrif y niferoedd gwirioneddol,¹⁴ fodd bynnag dyma'r ffynhonnell fwyaf dibynadwy sydd ar gael ac mae'n caniatáu i bob ardal gael ei thrin yn gyson.
- 10.2 Mae'r ganran yn seiliedig ar nifer cyfun yr eiddo sy'n talu cyfraddau premiwm treth gyngor ar gyfer ail gartrefi ac ardrethi busnes annomestig am osodiadau tymor byr yn ardal cyngor cymuned y cynnig. Y ganran yw'r stoc dai gyfan, gan gynnwys tai gosod ar gyfer gwylliau tymor byr sy'n talu ardrethi annomestig. Ar gyfer Cyngorau Cymuned sydd ond yn rhannol o fewn y Parc Cenedlaethol, defnyddir y data ar gyfer ardal gyfan y Cyngor Cymuned.
- 10.3 Mae canran pob ardal cyngor cymuned wedi'i chynnwys yn Atodiad B. Bydd y Canllawiau Cynllunio Atodol yn cael eudiweddarau'n flynyddol gyda chanrannau cyfredol a'u cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Y ganran a ddefnyddir ar gyfer asesu ceisiadau cynllunio fydd y ganran a gyhoeddwyd yn y Canllawiau Cynllunio Atodol mwyaf diweddar.

¹⁴ Gweler y papur sy'n cyfiawnhau cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 (Mawrth 2024) ar dudalen Cyfarwyddyd Erthygl 4 ar wefan yr Awdurdod.

Atodiad A: Copi o Gyfarwyddyd Erthygl 4

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI / SNOWDONIA NATIONAL PARK AUTHORITY
GORCHYMYN CYNLLUNIO GWLAD A THREF (DATBLYGIAD CYFFREDINOL A GANIATEIR) 1995
(FEL Y'I DIWYGIWYD GAN ORCHYMYN CYNLLUNIO GWLAD A THREF (DATBLYGIAD
CYFFREDINOL A GANIATEIR AYB) (DIWYGIAD) (CYMRU) 2022)
CYFARWYDDYD NA DDAW I RYM AR UNWAITH A WNAED O DAN ERTHYGL 4(1) CYFYNGU
DATBLYGIAD A GANIATEIR YN ARDAL AWDURDOD CYNLLUNIO LLEOL PARC CENEDLAETHOL
ERYRI/ SNOWDONIA NATIONAL PARK LOCAL PLANNING AUTHORITY AREA

GAN MAI

1. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri/Snowdonia National Park Authority ("yr Awdurdod") yw'r awdurdod cynllunio lleol mewn perthynas â'r ardal o dir a bennir yn y Cyfarwyddyd hwn.
2. Mae'r Awdurdod yn fodlon ei bod yn fuddiol na ddylai datblygiad o'r disgrifiad(au) a nodir yn Atodlen 1 isod gael ei wneud ar y tir ym Mharc Cenedlaethol Eryri / Eryri National Park a ddangosir ag ymyl coch ar y cynllun atodedig yn Atodlen 2 ("y Tir") oni bai y rhoddir caniatâd cynllunio ar gais a wneir o dan Ran III o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (fel y'i diwygiwyd).

FELLY, YN AWR, mae'r Awdurdod a enwyd yn unol â'r pŵer a roddwyd iddo gan Erthygl 4(1) o Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y'i diwygiwyd) drwy hyn yn cyfarwyddo y bydd y caniatâd a roddir gan Erthygl 3 o'r Gorchymyn a enwyd ddim yn berthnasol i ddatblygiad ar y Tir dywededig o'r disgrifiad(au) a nodir yn Atodlen 1 isod.

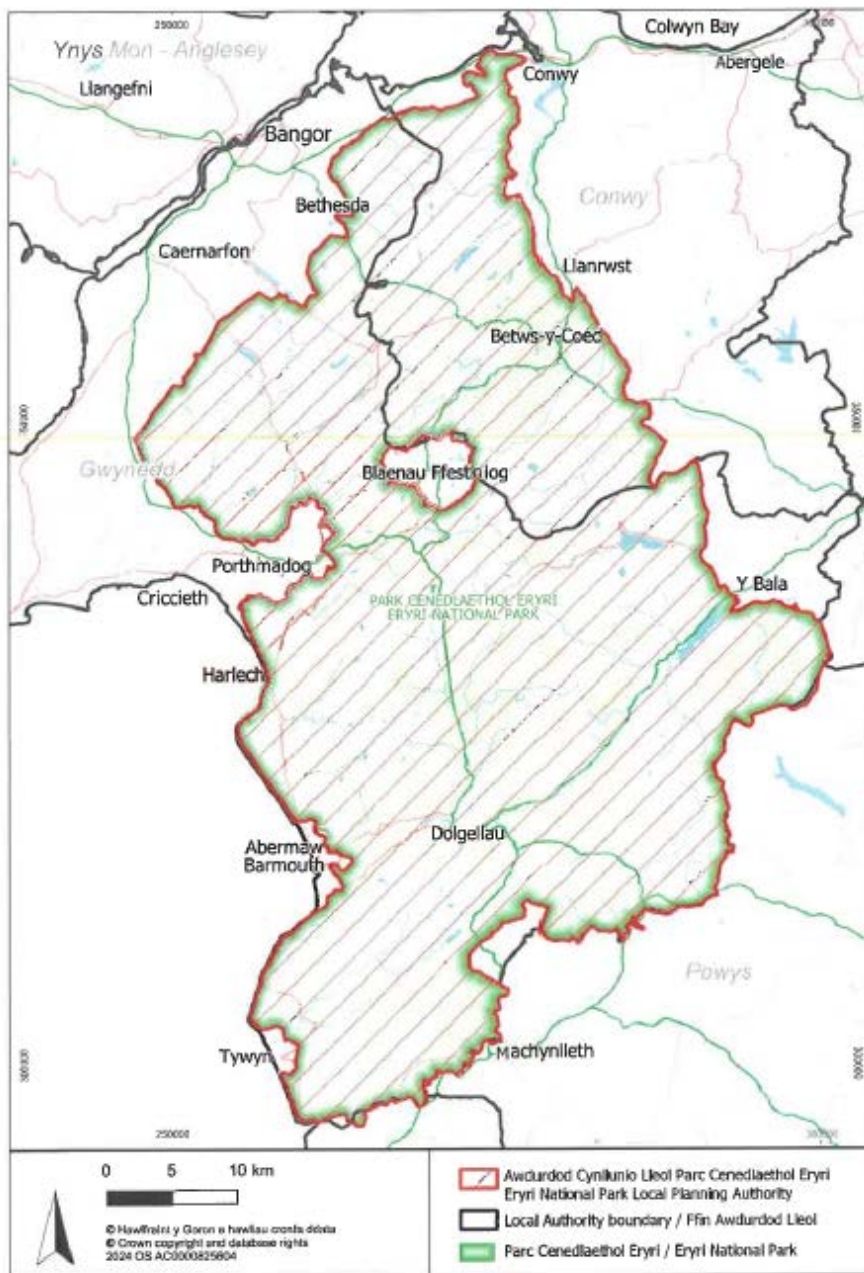
Gwneir y Cyfarwyddyd hwn o dan Erthygl 4(1) o'r Gorchymyn a enwyd ac yn unol â'r Gorchymyn caiff ei gadarnhau a daw i rym ar 1af o Fehefin 2025.

Atodlen 1 – Hawliau Datblygu a Ganiateir Cyfyngedig

Y disgrifiadau canlynol o ddatblygiadau y cyfeirir atynt yn Nosbarth I o Ran 3 o Atodlen 2 i'r Gorchymyn a enwyd:

- (1) Datblygiad sy'n cynnwys newid defnydd adeilad
 - (a) o ddefnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C3 (tai annedd, a ddefnyddir fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd —
 - (i) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen honno;
 - (ii) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (iii) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C3 (tai annedd, a ddefnyddir fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (iv) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (b) o ddefnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd —
 - (i) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (ii) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (iii) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C3 (tai annedd, a ddefnyddir fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (c) o ddefnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd—
 - (i) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen honno;
 - (ii) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno ;
 - (d) o ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnyddiau sy'n dod o fewn Dosbarth C3 (tai annedd, a ddefnyddir fel unig neu brif breswylfeydd) a Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd—
 - (i) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen honno;
 - (ii) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (iii) i ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnydd fel tŷ annedd o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) â defnydd sy'n dod o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno;
 - (e) o ddefnydd cymysg sy'n cyfuno defnyddiau sy'n dod o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) a Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen i'r Gorchymyn Dosbarthiadau Defnydd—
 - (i) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C5 (tai annedd, a ddefnyddir ac eithrio fel unig neu brif breswylfeydd) o'r Atodlen honno;
 - (ii) i ddefnydd sy'n disgyn o fewn Dosbarth C6 (gosodiadau tymor byr) o'r Atodlen honno.

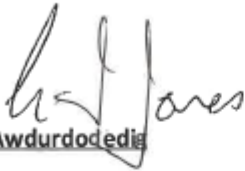
Atodlen 2 – Cynllun y Parc Cenedlaethol

00 2892

h. j. Jones

Gosodwyd SÊL GYFFREDIN AWDURDOD PARC)
CENEDLAETHOL ERYRI yma)
ym mhresenoldeb :-)

Llofnodwr Awdurdodedig

00 2893

Ar y 22^{ain} dydd o'r Mawrth 2024

Cadarnhawyd dan Sêl Gyffredin Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
ar y 22^{ain} dydd hyn o'r Ionawr 2025

Gosodwyd SÊL GYFFREDIN AWDURDOD PARC)
CENEDLAETHOL ERYRI ar y Cyfarwyddyd hwn)
ym mhresenoldeb :-)

Llofnodwr Awdurdodedig

00 2943

Ar y 22^{ain} dydd o'r Ionawr 2025

Atodiad B: Rhestr canrannau o ail gartrefi a gosodiadau tymor byr fesul Ardal Cyngor Cymuned

Diweddarwyd y tabl isod yn Awst 2026, ac mae i’w ddefnyddio o’r dyddiad yma ymlaen, tan y diweddariad nesaf yn 2027. (Ffynhonnell data: Data threthi Cyngor Gwynedd a Chonwy ar gyfer Ebrill/Mai 2026).

Mae’r canranau canlynol yn berthnasol i newid defnydd materol o anheddau presennol o brif gartref (C3) i ail gartref (C5), llety gosod tymor byr (C6) a defnyddiau cymysg penodol (gweler adran 4, tudalen 18). Nid ydynt yn berthnasol i drosiadau, lle ceir canllawiau yn adran 6, tudalen 20.

Cyngor Cymuned/Tref	Canran cyfunol o ail gartrefi ag llety gosod tymor byr
ABER	5.8%
ABERDYFI	43.4%
ABERMAW	17.7%
ARTHOG	18.0%
BALA	4.8%
BEDDGELERT	33.1%
BETWS GARMON	24.7%
BRITHDIR & LLANFRACHETH	16.9%
BRYNCRUG	8.3%
CLYNNOG	11.0%
CORRIS	8.7%
DOLBENMAEN	13.5%
DOLGELLAU	10.2%
DYFFRYN ARDUDWY	12.8%
FFESTINIOG	7.3%
HARLECH	15.6%
LLANBEDR	17.5%
LLANBERIS	8.4%
LLANDDEINIOLEN	3.1%
LLANDDERFEL	10.7%
LLANDWROG	4.9%
LLANDYGAI	3.7%
LLANEGRYN	10.1%
LLANELLYD	16.2%
LLANFAIR	27.6%
LLANFIHANGEL Y PENNANT	20.6%

LLANFROTHEN	9.6%
LLANGELYNIN	16.9%
LLANGYWAIR	13.3%
LLANLLECHID	4.5%
LLANLLYFNI	3.7%
LLANUWCHLYN	10.0%
LLANYCIL	11.8%
MAENTWROG	15.1%
MAWDDWY	12.1%
PENNAL	17.5%
PENRHYNDEUDRAETH	5.3%
TALSARNAU	16.3%
TRAWSFYNYDD	11.6%
TYWYN	11.7%
WAUNFAWR	5.8%
Y GANLLWYD	17.5%
BETWS Y COED	21.5%
BRO GARMON	18.1%
BRO MACHNO	20.9%
CAERHUN	10.0%
CAPEL CURIG	23.4%
CONWY	4.7%
DOLGARROG	2.3%
DOLWYDDELAN	16.6%
HENRYD	10.4%
LLANFAIRFECHAN	3.4%
LLANRWST	2.3%
PENMAENMAWR	4.4%
TREFRIW	8.1%
YSBYTY IFAN	12.7%

Atodiad C: Newidiadau a ganiateir a newidiadau dan gyfyngiadau rhwng y dosbarthiadau defnydd

Mae Tabl 1 yn dangos y newidiadau rhwng y dosbarthiadau defnydd sy'n ddatblygiad a ganiateir, sy'n golygu nad oes angen gwneud cais am ganiatâd cynllunio.

Mae Tabl 2 yn dangos y newidiadau defnydd rhwng y dosbarthiadau defnydd sydd angen caniatâd cynllunio oherwydd Cyfarwyddyd Erthygl 4.

Table 1

Dosbath defnydd cyfredol	Hawliau datblygu a ganiateir i newid i:
C5	C3
C6	C3
C6	Cymysg C3 a C6
Cymysg C3 a C6	C3
Cymysg C5 a C6	C3
Cymysg C5 a C6	Cymysg C3 a C6

Table 2

Dosbath defnydd cyfredol	Caniatâd cynllunio angen i newid i:
C3	C5
C3	C6
C3	Cymysg C3 a C6
C5	C6
C5	Cymysg C5 a C6
C5	Cymysg C3 a C6
C6	C5
C6	Cymysg C5 a C6
Cymysg C3 a C6	C5
Cymysg C3 a C6	C6
Cymysg C3 a C6	Cymysg C5 a C6
Cymysg C5 a C6	C5
Cymysg C5 a C6	C6